

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jiřího Pally a soudců Mgr. Aleše Roztočila a Mgr. Petry Weissové v právní věci žalobce: **F. B.**, zast. JUDr. Ing. Jiřím Špeldou, advokátem, se sídlem Šafaříkova 666, Hradec Králové, proti žalovanému: **Policejní prezidium České republiky**, se sídlem Strojnická 935/27, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí prvního náměstka policejního prezidenta ve věcech služebního poměru ze dne 22. 9. 2015, č. j. PPR-10027-4/ČJ-2015-990131, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 26. 2. 2018, č. j. 9 Ad 26/2015 - 48,

takto:

Rozsudek Městského soudu Praze ze dne 26. 2. 2018, č. j. 9 Ad 26/2015 - 48, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

I. Dosavadní průběh řízení

[1] Rozhodnutím ze dne 22. 9. 2015, č. j. PPR-10027-4/ČJ-2015-990131, první náměstek policejního prezidenta ve věcech služebního poměru zamítl odvolání a potvrdil rozhodnutí ze dne 19. 2. 2015, č. 601/2015, kterým ředitel Útvaru pro ochranu ústavních činitelů ochranné služby zamítl žádost žalobce o doplatek služebního příjmu za nařízenou službu přesčas v důležitém zájmu služby vykonanou podle § 54 odst. 1 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o služebním poměru“), ode dne 1. 1. 2012 do dne 30. 11. 2014 nejvýše v rozsahu 150 hodin v kalendářním roce.

[2] Služební orgán druhého stupně v odůvodnění rozhodnutí o odvolání poukázal na analýzu přesčasových hodin, plánů služeb, žádostí o dovolené či služební volno, vyjádření

vedoucích příslušníků útvaru a vysvětlil, kdy a z jakých důvodů, ve smyslu rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 5. 2013, č. j. 4 Ads 11/2013 - 41, byla žalobci v předmětném období nařizována práce přesčas. Konstatoval, že žalobcova práce přesčas nemohla být plánována předem, neboť mu byla nařizována dva až tři dny dopředu. V případech služby přesčas z důvodů bezpečnostních akcí nebo zvýšených bezpečnostních rizik bylo ohroženo včasné a kvalitní plnění úkolů při ochraně objektů zvláštního významu a osob a bylo tak nutné posílit výkon služby. Konkrétní opatření mohla být plánovaná teprve poté, co byly známy konkrétní podmínky a požadavky vyplývající z analýzy bezpečnostní situace; jednalo se však o nahodilé a výjimečné situace. Případy, kdy byla žalobci nařízena práce přesčas za konkrétního kolegu, nebyly důsledkem personální nedostatečnosti, avšak náhlého onemocnění či neplánované dovolené, o které se vedoucí policista dozvěděl v krátkém časovém předstihu. Vzhledem k výše uvedenému odvolací orgán dospěl k závěru, že žalobci byla nařizována práce přesčas v důležitém zájmu služby ve smyslu § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru. Nadto poukázal na jeho ustanovení § 112 odst. 2 a § 125 odst. 1 a konstatoval, že zákon o služebním poměru neumožňuje vyplatit služební příjem za službu přesčas do 150 hodin, respektive, stanoví, že tento výkon služby je již zaplacen bez ohledu na to, zda bude služba přesčas opravdu vykonána. Nárok na služební příjem má příslušník pouze za službu přesčas nad 150 hodin v kalendářním roce.

[3] K námitce žalobce, že bezpečnostní akce konané v souvislosti se zasedáním vlády nemohly představovat výjimečnou situaci, neboť plán jednání je znám předem, odvolací orgán vysvětlil, že bezpečnostní akce se vyhlašují až při zvýšené koncentraci osob v konkrétním prostoru, který může být napaden, a úkoly policie již nelze plnit dostupným počtem příslušníků. Nenadálá a nepředvídatelná změna zasedání vlády v průběhu dne přitom může vyžadovat bezpečnostní akci. Na bezpečnostní situace nelze reagovat při běžném výkonu služby, neboť by to znamenalo navýšení služebních míst o další příslušníky, pro které by nebylo jiné využití. K námitce, že řádná dovolená není výjimečnou událostí, odvolací orgán uvedl, že příslušník je podle § 66 zákona o služebním poměru povinen oznámit nástup dovolené nejméně 15 dnů předem. Tato doba je nezbytná pro vyrozumění policisty, případnou úpravu plánu služby ostatním příslušníkům a jejich vyrozumění, nebo pro rozhodnutí o neudělení dovolené tak, aby bylo možné zajistit plnění úkolů policie. Nadto, žalobce slouží 24 hodin, následně má 4 dny volna a 15 dní je tedy minimální doba, kdy lze v dostatečném předstihu informovat příslušníka o změně nástupu služby. Pokud příslušník požádá o dovolenou s kratším předstihem, nelze situaci řešit jinak, než nařízením služby přesčas, a to zejména v případech, kdy další příslušníci mají služební volno nebo jsou nemocní. K námitce, že žalobce nikdy nedostal nařízen služební přesčas písemným rozkazem a nikdy se nedověděl důvody služebního přesčasu, odvolací orgán uvedl, že do roku 2012 či 2013 byly služební přesčasy nařizovány ústním rozkazem. Nad rámec uvedených závěrů konstatoval, že žalobce byl povinen postupovat podle § 46 odst. 2 zákona o služebním poměru, jestliže se domníval, že mu byla služba přesčas nařizována v rozporu se zákonem.

[4] Rozsudkem ze dne 26. 2. 2018, č. j. 9 Ad 26/2015 - 48, Městský soud v Praze zrušil rozhodnutí o odvolání a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. V odůvodnění rozsudku soud konstatoval, že službu přesčas podle § 54 zákona o služebním poměru lze nařídit v

důležitém zájmu služby, výjimečně, s patřičným odůvodněním a v maximálním rozsahu 150 hodin v kalendářním roce, popřípadě po vyhlášení krizového stavu nebo v jiném výjimečném případě ve veřejném zájmu. Podle § 201 zákona o služebním poměru se důležitým zájmem služby rozumí zájem bezpečnostního sboru na včasném a kvalitním plnění úkolů bezpečnostního sboru. Službu přesčas lze nařídit jen z takových důvodů, které nebylo možné předvídat při rozvržení doby služby na jednotlivé směny, jako například momentální indispozice příslušníka nebo plnění předem neočekávaného úkolu bezpečnostního sboru. Důležitý zájem služby však nespočívá v dlouhodobém až trvalém nedostatku příslušníků, takže nelze připustit nahrazování personálního nedostatku zvyšováním nároků na stávající příslušníky nařizováním služby přesčas. Soud konstatoval, že plnění standardních úkolů Útvaru pro ochranu ústavních činitelů ochranné služby Policie ČR nelze považovat za důležitý zájem služby při každé náhlé nepřítomnosti příslušníka, způsobené obecně předem známými a zákonem předpokládanými situacemi, jako je například čerpání služebního volna, dovolené či při účasti na školeních. Pokud byla žalobci služba přesčas do 150 hodin nařízena v každém z příslušných roků, tedy pravidelně, převážně z důvodů výpomoci za příslušníka, kterému byla udělena dovolená či služební volno, nelze takový důvod podřadit znakům důležitého zájmu ve smyslu § 54 služebního zákona o služebním poměru. Odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí, provedené dokazování i praxe správních orgánů při nařizování služeb přesčas podle soudu nasvědčuje závěru, že přesčasové hodiny byly nařizovány za účelem pokrytí nepřetržitého výkonu služeb při jakémkoliv nedostatku počtu příslušníků. V posuzované věci přitom není podstatné, zda byl u žalobcova útvaru dostatek systematizovaných služebních míst, neboť tato místa dlouhodobě nebyla obsazena. Stejně tak není podstatné, že nezůstávala neobsazená stejná služební místa a že míra obsazenosti služebních míst byla závislá na míře fluktuace příslušníků. Uvedený stav totiž nelze přičítat k tíži stávajícím příslušníkům a nařizovat jim přesčasovou službu až do výše 150 hodin ročně s odvoláním na důležitý zájem služby, kterým je ve skutečnosti plnění běžných úkolů útvaru. Vzhledem k výše uvedenému soud uzavřel, že rozhodnutí o odvolání je nezákonné, neboť žalobci byla služba přesčas v letech 2012 až 2014 nařizována zejména z důvodů, které jsou v rozporu s podmínkami uvedenými v § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru, tj. nikoliv výjimečně a v důležitém zájmu služby. Za takto vykonanou službu přesčas proto žalobci náleží služební příjem. Nadto soud uvedl, že skutkový stav, který vzal odvolací orgán za základ rozhodnutí, nemá oporu ve spisech.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalobce

[5] Proti tomuto rozsudku podal žalovaný (dále jen „stěžovatel“) včasnou kasační stížnost z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

[6] V ní vysvětlil, že nerozporuje ustálenou judikaturu Nejvyššího správního soudu, kterou služební funkcionáři znají a promítají do rozhodnutí ve věcech služebního poměru. Městský soud v Praze však opomněl aktuální judikaturu, která přinesla konkrétní kritéria pro individuální a řádné hodnocení mimořádných důvodů nařízení služby přesčas. Městský soud v Praze v tomto směru vznáší stále přísnější požadavky nad rámec těch, které vymezil Nejvyšší správní soud. Na podporu tohoto tvrzení stěžovatel poukázal na rozsudky

Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 6. 2017, č. j. 7 As 334/2016 - 22, ze dne 18. 1. 2018, č. j. 9 As 27/2017 - 31, a ze dne 25. 1. 2018, č. j. 9 As 258/2017 - 32.

[7] Stěžovatel namítl, že soud nezkoumal jednotlivé důvody služby přesčas, přestože je v žalobou napadeném rozhodnutí vymezil v souladu s § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru a s rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 5. 2013, č. j. 4 Ads 11/2013 - 41. Také Městský soud v Praze v napadeném rozsudku konstatoval, že stěžovatel vymezil důvody služby přesčas dostatečně konkrétně a přezkoumatelně. Přesto zrušil žalobou napadené rozhodnutí pro vady řízení a dovodil, že závěry stěžovatele nemají oporu ve spisové dokumentaci, aniž by zjištěné procesní vady jakkoliv konkretizoval. Soud s odkazem na judikaturu připustil, že důležitý zájem služby spočívá i v momentální indispozici příslušníků, v jejich nepřítomnosti ze zdravotních či jiných důvodů nebo v plnění předem neočekávaných úkolů bezpečnostního sboru, vzápětí však stejné důvody v posuzované věci zavrhl. Napadený rozsudek je proto nedostatečně individualizovaný, nepřezkoumatelný, zmatečný a vychází z nesprávného právního názoru.

[8] Stěžovatel vysvětlil, že v letech 2012 až 2014 služební funkcionář nařizoval žalobci služební přesčasy z důvodu rozličných bezpečnostních akcí, kumulací nepřítomností jiných příslušníků nebo z důvodu nepřítomnosti konkrétního příslušníka, přičemž odmítl závěry Městského soudu v Praze, že důležitý zájem služby nelze shledat v případě předem obecně známých a právní úpravou předpokládaných situací, jako je čerpání služebního volna, dovolené, nebo v případě účasti na školeních. Stěžovatel podotkl, že se jedná o nepřiznanou citaci rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 8. 8. 2017, č. j. 11 Ad 3/2017 - 53, jenž pro nepřezkoumatelnost zrušil Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 25. 1. 2018, č. j. 9 As 258/2017 - 32. Namítl, že při plánování služeb na následující měsíc nemůže zohlednit případná úmrtí v rodinách příslušníků, onemocnění rodinných příslušníků apod. V důsledku soudem podaného výkladu by nebylo možné shledat důležitý zájem služby v žádné situaci, neboť v běžném životě se stávají obecně známé situace předpokládané právní úpravou. Nadto, příslušníci nemohou absentovat ve službě z jiného než právem předpokládaného důvodu. V popsaných souvislostech stěžovatel namítl, že soud nehodnotil mimořádnost žádného z důvodů pro nařízení služebních přesčasů uvedených v žalobou napadeném rozhodnutí. Soud se vůbec nevyjádřil k nařízení služby přesčas z důvodu nemoci žalobcova kolegy. Vzhledem k tomu, že odmítl náhlou nepřítomnost jiného příslušníka jako důvod pro nařízení služby přesčas, popřel judikaturu Nejvyššího správního soudu. Městský soud v Praze rovněž nehodnotil důležitý zájem služby ani v kontextu žádné z bezpečnostních akcí. Stěžovatel vysvětlil, že nárazově je nutné zajistit i bezpečnostní akce, jejichž rozsah neodpovídá běžnému výkonu služby. Nadto, i předvídatelné bezpečnostní akce mohou vyžadovat větší nasazení sil z důvodu aktuální bezpečnostní situace v České republice či v zahraničí, nehledě na to, že některé bezpečnostní akce předvídat nelze a na některé nové okolnosti je třeba reagovat s velmi malým předstihem. Bezpečnostní akce mají nepravidelný a různorodý charakter a vyžadují individuální posouzení v každém jednotlivém případě. Stěžovatel vyjádřil přesvědčení, že kdyby konání bezpečnostních akcí nenaplňovalo důležitý zájem služby, nemohly by jej naplnit ani žádné jiné důvody. V této souvislosti stěžovatel zmínil rozsudek ze dne 18. 1. 2018, č. j. 9 As 27/2017 - 34, v němž Nejvyšší správní soud shledal důvod naplňující

důležitý zájem služby v bezpečnostním zajištění českého předsednictví v Radě Evropské unie. Žalobce přitom sloužil přesčas například z důvodu výhrůžky bombovým útokem na Úřadu vlády České republiky, což vyvolalo potřebu řady dalších bezpečnostních akcí doložených ve spisové dokumentaci. Nadto, každá řádná i přesčasová služba, konaná příslušníky Útvaru pro ochranu ústavních činitelů ochranné služby, naplňuje zákonem svěřené úkoly.

[9] Prvek mimořádnosti, který odlišuje běžný výkon služby od nařízeného výkonu služby přesčas v důležitém zájmu, je tak podle stěžovatele nezbytné nacházet v okolnostech, za nichž byly svěřené úkoly plněny, jak již uvedl Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 27. 7. 2017, č. j. 1 As 95/2017 - 25. Zákon o služebním poměru umožňuje nařídit ve výjimečných případech službu přesčas až do výše 150 hodin v kalendářním roce, což je podle § 112 odst. 2 uvedeného zákona předem zahrnuto ve služebním příjmu příslušníků bezpečnostních sborů. Stěžovatel označil za neúčelné navyšovat množství příslušníků ve výkonu služby jen kvůli možnému vzniku mimořádných a nenadálých situací. Pro některé příslušníky by totiž v běžné situaci nebylo využití. Stěžovatel namítl, že Městský soud v Praze v odůvodnění rozsudku vytvořil požadavek na stoprocentní obsazení služebních míst, který však není splnitelný, a to s ohledem na přirozenou fluktuaci příslušníků. I na těch pracovištích, kde nejsou obsazena veškerá systematizovaná služební místa, přitom může dojít k nepředvídatelné situaci odůvodňující nařízení služby přesčas. Městský soud v Praze přitom ignoroval celkový počet systematizovaných služebních míst a omezil se na počty neobsazených míst, aniž by reflektoval jejich postupné navyšování. Přestože byla v roce 2014 u útvaru čtyři neobsazená služební místa, oproti roku 2016 sloužilo o šest příslušníků více. Přitom jeden až tři chybějící příslušníci mají v celkovém kontextu jen nepatrný význam, neboť útvar pravidelně vyžaduje výpomoc dalších příslušníků nad rámec systematizovaných míst. Žalobci v letech 2013 a 2014 nebyla nařizována služba přesčas z důvodu vykrytí neobsazeného služebního místa, ale za konkrétního chybějícího kolegu, který z nepředvídatelných důvodů absentoval.

[10] Vzhledem ke všem uvedeným tvrzením stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil Městskému soudu v Praze k dalšímu řízení.

[11] Žalobce ve vyjádření ke kasační stížnosti shrnul, že v letech 2012 až 2014 vždy vyčerpal limit přesčasových hodin a služba přesčas nebyla ničím výjimečným, ale standardem. Podobné to bylo i u ostatních příslušníků a služba přesčas u Útvaru pro ochranu ústavních činitelů ochranné služby nahrazovala nedostatek policistů. Stěžovatel si dle žalobce nesprávně vykládá pojem důležitý zájem služby. Kdyby byl schopen naplnit všechna systematizovaná služební místa, nebylo by třeba, aby žalobce vykonával službu přesčas za nepřítomné kolegy. V posuzované věci čerpalo dovolenou i sedm příslušníků současně, a když onemocněl další, musel žalobce konat službu přesčas bez nároku na další příjem. Bezpečnostní akce pro Vládu České republiky poskytovaly ochranu jejímu pravidelnému středečnímu zasedání. Nadto i zahraniční návštěvy byly předem plánované. Ve zbytku se žalobce ztotožnil se závěry Městského soudu v Praze a navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

III. Posouzení kasační stížnosti

[12] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., podle nichž byl vázán rozsahem a důvody, jež stěžovatel uplatnil v kasační stížnosti. Přitom neshledal vady uvedené v § 109 odst. 4 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti. V kasační stížnosti stěžovatel označil důvody podle § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s.

[13] Podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. „[k]*asační stížnost lze podat pouze z důvodu tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení.*“ Nesprávné právní posouzení spočívá buď v tom, že na správně zjištěný skutkový stav je aplikován nesprávný právní předpis, popř. je sice aplikován správný právní předpis, ale tento je nesprávně vyložen.

[14] Podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. „[k]*asační stížnost lze podat pouze z důvodu tvrzené nepřezkoumatelnosti spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popřípadě v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.*“

[15] Kasační stížnost je důvodná.

[16] Nejvyšší správní soud nejprve zdůrazňuje, že podstatou posuzované věci je právní otázka, před kterou byl postaven Městský soud v Praze, totiž jestli správní orgány postupovaly v souladu se zákonem, když zamítly žádost žalobce o doplatek služebního příjmu za nařízenou službu přesčas v důležitém zájmu služby podle § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru, ve znění do dne 31. 12. 2017, a to za období ode dne 1. 1. 2012 do dne 30. 11. 2014, nejvýše v rozsahu 150 hodin v uvedeném kalendářním roce. Žalobce přitom dovodil, že služební funkcionáři zneužili institut služby přesčas, a proto má nárok na proplacení nařízených služeb nad rámec § 112 odst. 2 zákona o služebním poměru. Městský soud v Praze se tedy v žalobním řízení musel zabývat otázkou, zda správní orgány podepřely nařízení služby přesčas žalobci v předmětném období důvody, které naplňují požadavky § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru. Dospěl přitom k závěru, že se tak nestalo, přičemž Nejvyšší správní soud musel na podkladě kasační stížnosti posoudit, zda tomu tak skutečně nebylo.

[17] Podle § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru „[p]*říslušníkovi lze v důležitém zájmu služby nařídit výkon služby přesčas nejvýše v rozsahu 150 hodin v kalendářním roce.*“ K použitému pojmu „*důležitý zájem služby*“ již Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 23. 5. 2013, č. j. 4 Ads 11/2013 - 41, uvedl, že „[p]*ředevším je nutné znovu zdůraznit výjimečnost výkonu služby přesčas, která je dána tím, že se nařizuje nad rámec základní doby služby v rozsahu 37,5 hodiny týdně. Jestliže by tedy služba přesčas představovala jakýsi dodatečný fond služební doby, z něhož by mohl vedoucí příslušník kdykoliv a z jakýchkoliv důvodů čerpat do limitu 150 hodin v kalendářním roce, vytratil by se rozdíl mezi základní dobou služby v týdnu a službou přesčas. V takovém případě by institut služby přesčas postrádal smyslu, neboť ničím nepodmíněné využívání takového fondu by mohlo být u každého příslušníka dosaženo poměrným zvýšením základní doby služby, aniž by muselo být nařizování služby přesčas jakkoli vykazováno a odůvodňováno. Navíc pokud by zákonodárce zamýšlel umožnit automatické*

nařizování služby přesčas nejvýše v rozsahu 150 hodin v kalendářním roce, nepodmiňoval by využití tohoto institutu důležitým zájmem služby. Ten tedy musí být s ohledem na smysl a účel služby přesčas dán jen ve výjimečných případech, jak správně dovodila dosavadní judikatura. Jedná se tedy o situace, jež nebylo možné předvídat při rozvržení doby služby na jednotlivé směny podle § 53 služebního zákona, jako kupříkladu již zmíněná momentální indispozice či absence některého z příslušníků ze zdravotních či jiných důvodů nebo předem neočekávaný úkol bezpečnostního sboru, který může být náležitě splněn jen příslušníkem s požadovanou kvalifikací mimo rámec jeho naplánované směny."

[18] Podle Nejvyššího správního soudu se Městský soud v Praze nedopustil podstatné vady řízení a nezaložil nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku, když dovodil, že stěžovatel učinil závěr, který neměl oporu ve spisové dokumentaci. Městský soud v Praze uvedený závěr opřel o zjištění, že ve věci nebyly dány relevantní okolnosti, které by služebního funkcionáře opravňovaly nařídit žalobci službu přesčas ve smyslu § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru. Podle Nejvyššího správního soudu tak Městský soud v Praze ve skutečnosti popsal nezákonnost rozhodnutí, nikoliv vadu řízení. Stěžovatel totiž projevil toliko jiný právní názor ohledně okolností, které naplňují skutkovou podstatu uvedeného ustanovení. Nejde však o podstatnou vadu řízení, ani o pochybení, které by samo o sobě mělo za následek nepřezkoumatelnost rozsudku, neboť z jeho odůvodnění je zřejmé, co Městský soud v Praze stěžovateli vyčetl. Právní názor soudu rovněž není vnitřně rozporný. Městský soud v Praze sice připustil, že stěžovatel vymezil důvody, pro které služební funkcionář nařídil žalobci službu přesčas dostatečně konkrétně a přezkoumatelně, to však neodporuje jinému závěru, že tyto důvody nenaplnily § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru.

[19] Nejvyšší správní soud se v dalším zabýval závěrem Městského soudu v Praze, že služební funkcionář nařizoval žalobci službu přesčas především proto, že Útvar pro ochranu ústavních činitelů ochranné služby trpěl dlouhodobým nedostatkem příslušníků na přidělených systematizovaných služebních místech. Pokud by byl uvedený závěr Městského soudu v Praze správný, stačil by ke zrušení žalobou napadeného rozhodnutí. Nejvyšší správní soud totiž v již zmíněném rozsudku ze dne 23. 5. 2013, č. j. 4 Ads 11/2013 - 41, konstatoval, že „[v]*ýjimečným případem umožňujícím nařízení služby přesčas v důležitém zájmu služby však není dlouhodobý či trvalý nedostatek příslušníků útvaru bezpečnostního sboru, neboť v takovém případě služba přesčas ztrácí svůj mimořádný charakter a stává se z ní pravidelný způsob zajištění plnění úkolů bezpečnostního sboru. Nedostatečné personální obsazení příslušného útvaru bezpečnostního sboru tak nepředstavuje relevantní důvod pro nařízení služby přesčas. Na tomto závěru nemůže nic změnit ani poukaz stěžovatelky na zásadní redukci počtu příslušníků Policie České republiky, v důsledku níž nelze zajistit základní činnosti tohoto bezpečnostního sboru bez nařizování výkonu služby přesčas. Nemožnost bezpečnostního sboru zajistit úkoly uložené mu zákonem využitím základní doby služby v týdnu a toliko výjimečným nařizováním služby přesčas nelze překlenout porušováním podmínek pro nařizování přesčasové služby k tíži jeho příslušníků.*" Městský soud v Praze podepřel závěr o nedostatečném obsazení žalobcova útvaru tvrzením, které prvoinstanční orgán přednesl již v odůvodnění svého rozhodnutí, tedy že u útvaru v letech 2011 až 2014 nebyla po delší dobu obsazena až čtyři systemizovaná místa, přičemž je nepodstatné, zda k takovému stavu došlo v důsledku přirozené fluktuace příslušníků.

[20] V důsledku takto obecně formulovaného závěru by však personálně větší útvar bezpečnostního sboru nemohl nařídit svým příslušníkům službu přesčas, neboť není reálné, aby nástupy nových příslušníků vždy bez prodlení navazovaly na odchody stávajících příslušníků a aby tak kumulací těchto jevů nedocházelo k trvání podstavu, byť třeba o jediné služební místo. Pro posouzení dostatečnosti personálního zajištění útvaru proto nebylo rozhodné, kolik systemizovaných míst nebylo obsazených, avšak jestli počet sloužících příslušníků odpovídal skutečné potřebě a umožňoval plnění běžných úkolů útvaru jen s výjimečným využitím služby přesčas. Městský soud v Praze sice v odůvodnění rozsudku uvedl, že žalobce naplňoval nejvyšší zákonem dovolený počet přesčasových hodin několik let za sebou, to by však mohlo prokazovat personální nedostatečnost žalobcova útvaru jen v řetězci dalších skutečností. Bez dalšího dokazování, toliko z okolností, které Městský soud v Praze uvedl v odůvodnění rozsudku, proto nelze učinit závěr, že žalobcův útvar nebyl dostatečně personálně obsazen.

[21] Nejvyšší správní soud dále uvádí, že se Městský soud v Praze nevyjádřil jednotlivě k důvodům, pro které služební funkcionář podle rozhodnutí správních orgánů nařídil žalobci jednotlivé služby přesčas, avšak jen obecně konstatoval, že žádný z těchto důvodů nemůže obstát, neboť plnění běžných úkolů Útvaru pro ochranu ústavních činitelů ochranné služby, ani náhlá nepřítomnost příslušníka, bez dalších mimořádných důvodů nenaplňují důležitý zájem služby podle § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. Městský soud v Praze aplikoval uvedený závěr v situaci, kdy žalobce vykonával službu přesčas z důvodu doplnění služby za příslušníky v pracovní neschopnosti, na řádné dovolené, ve služebním volnu, z důvodu konání bezpečnostních akcí a posílení výkonu služby z důvodu zvýšení bezpečnostních rizik, popřípadě při kumulaci těchto důvodů.

[22] Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 18. 1. 2018, č. j. 9 As 27/2017 - 31, uvedl, že „[j]*de-li o důvod čerpání služebního volna nepředvídatelný a náhlý, lze hovořit o naplnění důležitého zájmu služby zahrnujícího znak jisté výjimečnosti. Opačně tomu bude v případě důvodu, o kterém se příslušný služební funkcionář dozvěděl s dostatečným předstihem (např. v případě nárokování služebního volna pro vlastní svatbu s dostatečným předstihem před samotnou svatbou).*“ Nejvyšší správní soud tak rozlišil situace, kdy služební volno jiného příslušníka bezpečnostního sboru odůvodňuje nařízení služby přesčas a kdy tomu tak není, v závislosti na nepředvídatelnosti a náhlosti důvodů. Městský soud v Praze se však takovým rozlišováním vůbec nezabýval a vyslovil toliko obecný závěr, ze kterého lze dovodit, že nařízení služebního přesčasu z důvodu služebního volna jiného příslušníka není v důležitém zájmu služby podle § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru. Vzhledem k tomu, že Městský soud v Praze neaplikoval judikaturou vymezená kritéria přezkumu, napadený rozsudek je v tomto rozsahu nepřezkoumatelný.

[23] Nejvyšší správní soud již také v naposledy citovaném rozsudku uvedl, že bezpečnostní zajištění českého předsednictví v Radě Evropské unie bylo důvodem k nařízení služby přesčas ve smyslu § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru, přičemž vymezil, že tomu tak bylo s ohledem na časové omezení této bezpečnostní akce, její výjimečnost a mimořádnost. Městský soud v Praze však v posuzované věci uvedená kritéria

vůbec nepoužil, nezabýval se charakterem bezpečnostních akcí, popřípadě potřeby posílení výkonu služby z důvodu zvýšených bezpečnostních rizik, kvůli kterým žalobce konal službu přesčas. Vzhledem k tomu, že Městský soud v Praze namísto posouzení judikaturou vymezených kritérií přezkumu toliko konstatoval, že plnění povinností podle zákona o Policii České republiky neodůvodňuje nařízení přesčasové služby, neboť se jedná o standardní činnost útvaru, je jeho rozsudek i v tomto rozsahu nepřezkoumatelný.

[24] Městský soud v Praze se zvlášť nevyjádřil ani ke kumulaci různých důvodů nařízení přesčasu, přičemž vzhledem k výše uvedeným závěrům judikatury nelze ani v tomto rozsahu vystačit s obecným závěrem, který Městský soud v Praze učinil. I v tomto ohledu je tak napadený rozsudek nepřezkoumatelný.

[25] Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 25. 1. 2018, č. j. 9 As 258/2017 - 32, uvedl že „[n]*elze souhlasit s úvahami žalobce, který v žalobě tvrdil, že „běžná nemocnost" nemůže být způsobilým důvodem pro nařízení služby přesčas, jelikož se s ní má dle jeho názoru počítat při stanovení počtu systematizovaných míst. Nejvyšší správní soud konstatuje, že pracovní neschopnost způsobená zdravotními důvody je nahodilá událost. K pracovní neschopnosti totiž u jednotlivého příslušníka nemusí vůbec dojít a i v případě, že k ní dojde, nelze ji dopředu předvídat. Z těchto důvodů nelze dost dobře případnou absenci příslušníků zohlednit při rozvrhu základní doby služby. S ohledem na nahodilost a nepředvídatelnost pracovní neschopnosti nelze přisvědčit žalobci, že by mohlo být s případnou pracovní neschopností počítáno v počtu systematizovaných míst. Jde o prakticky jen těžko realizovatelnou myšlenku. Na absenci příslušníků z důvodu pracovní neschopnosti lze však celkem dobře reagovat nařízením služby přesčas.*" Nejvyšší správní soud nemá důvod měnit citované právní závěry ani v nyní posuzované věci. Městský soud v Praze se tedy dopustil nezákonnosti, neboť citovaný právní závěr popřel vlastním názorem, že náhlá nepřítomnost příslušníka bez dalších mimořádných důvodů nenaplňuje důležitý zájem služby.

[26] Městský soud v Praze však podle Nejvyššího správního soudu nepochybil, když jako samostatný důvod přesčasové služby žalobce neshledal řádnou dovolenou jiného příslušníka bezpečnostního sboru. Nejvyšší správní soud k této otázce v rozsudku ze dne 18. 1. 2018, č. j. 9 As 27/2017 - 31, uvedl, že „[...] *samotná skutečnost čerpání dovolené jedním z příslušníků sboru není sama o sobě dostatečným důvodem pro nařízení služby přesčas jinému příslušníku. Čerpání dovolené je natolik běžnou součástí služby u policejního sboru, že je věcí státní správy policie, aby vyřešila personální otázky fungování policie tak, aby jen z důvodu čerpání dovolené u jednoho příslušníka nebyla jinému příslušníku nařizována služba přesčas.*"

[27] Přestože lze vzhledem k naposledy uvedenému závěru přisvědčit Městskému soudu v Praze, že žalobou napadené rozhodnutí bylo třeba zrušit a věc vrátit stěžovateli k dalšímu řízení, Nejvyšší správní soud nemůže přistoupit toliko ke korekci napadeného rozsudku. Rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v usnesení ze dne 14. 4. 2009, č. j. 8 Afs 15/2007 - 75, totiž uvedl, že „[z]*ruší-li správně krajský soud rozhodnutí správního orgánu, ale výrok rozsudku stojí na nesprávných důvodech, Nejvyšší správní soud v kasačním řízení rozsudek krajského soudu zruší a věc mu vrátí k dalšímu řízení. Obstojí-li však důvody v podstatné míře, Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítne a nesprávné důvody nahradí svými. Pro správní orgán je pak závazný právní názor krajského soudu korigovaný právním*

názorem Nejvyššího správního soudu.“ V nynějším případě je však napadený rozsudek zatížen tak zásadními vadami, že v přezkumu nemůže obstát. Rozsudek je totiž v klíčové části posouzení jednotlivých případů nařízení přesčasů nepřezkoumatelný, neboť neobsahuje konkrétní důvody vztahující se k jednotlivým případům.

[28] Z téhož důvodu se již Nejvyšší správní soud nezabýval dalšími námitkami stěžovatele.

IV. Závěr

[29] Na základě všech shora uvedených skutečností Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost důvodnou a v souladu s větou první před středníkem § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil napadený rozsudek Městského soudu v Praze a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Městský soud v Praze bude v dalším řízení vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu a přezkoumatelným způsobem, jednotlivě a v souladu s judikaturou Nejvyššího správního soudu posoudí, zda služební orgány v předmětném období nařizovaly žalobci službu přesčas v souladu s § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru a zda tedy správní orgány pochybily, když zamítly žádost žalobce o doplatek služebního příjmu (§ 110 odst. 4 s. ř. s.). V novém rozhodnutí ve věci Městský soud v Praze rozhodne i o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 3 věta první s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 25. května 2018

JUDr. Jiří Palla
předseda senátu